

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлям. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не зворотяться.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 зал.
Чвертьріччя 15-00 „
Півріччя 27-00 „
Рік 50-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 25 фр. фр.,
Італії 7-50 зал., Німеччині 7-50 зал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 120 зал., Бос-
ній 7-50 зал., Австрії 7-50 зал.—
Збірає адреса і зал.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 25-24.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИКЛАДНИКА

25 сот.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ Братів ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Свєцька ч. 16.
і в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.
Жадайте оферти цінників.

У хаосі поголосок.

Надзвичайна сесія, нові вибори чи замах?

Саме круглий місяць від зачлєнення соймо-
вої сесії та приходу до влади уряду полк. Славе-
ка, а ситуація у Польщі так само „ясна“, як
була пізніше 3-ої тижневої кризи по укладку ка-
вілету проф. Бартеля: повна дезорієнтація, „до-
грозала неясність“, хаос і безкрає поле для усіх
можливих і неможливих адогдів та — можли-
востей.

Коли тільки полк. Славека став щасливим
спадкоємцем нещасливих кандидатур пп. Ши-
манського і Яна Пілсудського, говорилося і пи-
салося про розв'язання сойму і — очевидно — ро-
зв'язання нових виборів. Така чейже, цілком не-
зрозуміла зарп'їла була єдиним конкретним міс-
цем у декларативній промові нового прем'єра,
виповсюв'їй переліченнюм ББ, а сумніве було
лише, чи розв'язання сойму і вибори посліду-
ють негайно, протягом найближчих дві-трьох
тижнів, чи після місяця, які мали би послужити
для відновлення „виконання“ польського грома-
дянства. В усякому разі, ситуація стала „під зна-
ком виборів“, після ББ. діставши наказ притоп-
ляти „в терні“ на вибори своїх виборців (7), від-
мовилося почати до того пригноблявати своїх
тактику польської опозиційної партії. Мимотом
важучи, не оставив не вишлю на добро санатії, бо
з одного боку опозиція почала консолідуватися і
близуватися (три сезанські партії: Паст, „Ви-
зволєння“ і „Стремління Хлопець“), з другого —
змовнича преса в місяці підвищила тон до вис-
оти безоглядних похвалів!

Аж ось грянула поголосока про замір роз-
в'язання сойму без одночасного розписання нових
виборів. Ці поголосоки похлїдувалися на таємні
конференції марш. Пілсудського з прем'єром
Славеком, президента Мосцицького зі Славеком і
Славеком з мід. Наром. На останній конференції
стоїла згідно у зв'язку з двома першими і вона
теж кинула на все своєрідне світло: воно сяло з
лівоїм слани нижньшого міністра справедливо-
сти, як негичерпаного джерела „конституційних
сумнівів“, зокремаж у даному випадку підтвер-
дженій статті про „президентів“ в „указі“, які
— мовляв — повинні найкраще жити державою
(відповідь мід. Цара на отвертий лист аля. На-
гурського). Опозиційна преса підняла крик, „Ро-
ботників“ (в 19. ч. м.) почав „перестерігати відпо-
відальні чинники перед ризиконним кроком“, ви-
творювати конституцію та змивати „працючі ма-
си мід. і сід, щоб притоплялися до нових ви-
борів“, яких — мовляв — не може не бути, якщо
тільки уряд справді сойм розв'язе.

Аж ось накинута нова хвиля поголосок
знову з іншого боку. Уряд, мовляв, не чекаючи
позитивного зв'язку на скликання надзвичайної
сесії, сам у травні таку соймову сесію скличе,
зважаючи на цілі: позаточення по-
датковий справ і митних та ратифікацію ліквіда-
ційної і торговельної угод з Німеччиною. Така
мисля надзвичайна сесія мала би виключно
господарський характер, міністр Матшевський
виступив би на ній з великою, у тишині міністер-
ства, а нижньшій германській міністерства торгів-
лі і промислу Калтгофський боровив би торговель-
ні умови з німцями вже в характері не лише міні-
стра, але в віцепрем'єра для господарських
справ. Не дивлячись, що після „виборчої“ і „зама-
хової“ поголоски, поголосока „мирної співпраці“
великої віри не набула і сразу опозиційні поль-
ські вола зустріли її як тактичний маневр,
вдуманий виключно на те, щоб стримати оп-
озицію від зосередження зв'язку про надзвичайну
соймову сесію.

І справді така інтерпретація тієї поголоски
має багато „в“ риси імовірності бо ось чуємо і

читамо, що коли тільки „центроліз“ пропозити
президентові республіки вимогу скликати над-
звичайну сесію, сойм негайно буде розв'язаний,
ба, що вже навіть відповідний декрет притопля-
ний. Безпосередньо після того на вулицях усіх
міст появилися би виборчі прокламації прем'єра
Славека — про обниження оборотного податку!

Але сподити такі шпєв'їють, що уряд сойм
ще тепер не розв'язе, сам сесії надзвичайної
відчиняти не буде, але на домотани сойму П ві-
чинить, параз після відчинення зачинить та пар-
ламентарній ферії протягне аж до 31. жовтня. Шо-
вно тоді, мовляв, сойм буде розв'язаний і будуть
розписані вибори на січень 1931 року.

Отже маємо до вибору: надзвичайну весняну
соймову сесію, розв'язання сойму і розписання
виборів, розв'язання сойму і не розписування

Більшовицька інквізиція.

II

Метрика більшовизму. — Єдина офіційна релігія. — Обіцяний рай на землі. — Матері-
алізм релігій.

Середньовічна інквізиція не паревелася сама
з себе. Пі поконав, зробив неможливою, „ліній-
ний революціонер“, котрий з бігом вінів змінив своє
імя в свою ідеологію, але при цьому заодно ли-
шався вірним собі, що голосить „свободу совісті“
і домалався П. Більшовицький комунізм на в
простій лінії наслідок цього історичного „вічно-
го революціонера“. Така його метрика. Віро-
дження в гуманізм, реформація, англійський де-
їзм, французький раціоналізм, новочасний со-
ціалізм — ось це ті революційні струї, які боро-
лися за „свободу совісті“, витиснули свою че-
тять на фізіогномії новочасного „духа часу“, а
церковну інквізицію зробили неможливою.

Більшовицький комунізм, якого батьком є
жиз Морделай-Маркс (не друге прізвище прабрав-
не), признавався до тих-самих віднодумків, лі-
беральних засад, доки находився в фазі теорії.
У більшовицьких скрижалах, віби законах, ще й
нині стоїть, що „релігія — приватна річ“. Ця
фраза не найкраща формула для „свободи сові-
сті“. Якщо державний закон признає, що релі-
гія не приватна справа, так це мало би означати,
що державній владі не належить на тім, яку віру
викидають П піддані. Означе більшовицька дій-
сність показує, що фраза про приватність релі-
гії є тільки історичним пережитком для найно-
віших „свободителів світа“.

Від своїх компартійників, більшовики про-
грамово жадають атеїзму. А релігію в вірунних
масах винищують усіма інквізиційними мето-
дами. Значить, що атеїзм є якою програмою для
більшовиків. А що атеїзм це одна з форм віри,
отже винищити, що для більшовиків віра є якою,
державною річю — якою в державною ще в
більшому стилі, як було римське потанство для
римської імперії, магометанізм для турецької ім-
перії, католицизм для західно-європейських
держав у середні віки.

Турецький султан Селім I. (в 16. ст.) бамав
дуже прислужитися Алахові в виді декрету, що
всі його піддані сикоміж мають бути перетачені
на магометанство, а всі святині мають бути пере-
мінені на мечети. Зворушенням розушчаним біл-
ганним патріярха Бремї I. Селім відкликав де-
крет. Чого-турецький султан не захисся зроби-
ти, на це зв'язалися комуністи-більшовики, най-
молодші ванаики історичного „вічного револю-
ціонера“, що боролися за „свободу совісті“.

У більшовицькому царстві тільки віра во-
дїючої партії має всі права, а всі інші віри засу-
джені на загибїль. Ось на що звїзшла європейська
догматична боротьба за „свободу совісті“! Побо-
рвали церковну інквізицію, щоб на кінець уста-
новити діявольську інквізицію, яка всім людям
доче владерти їх душу.

Не ошукуюмо себе ніякими „але“ — в ро-
дї, вже майже припоєдковано „свобідної рос-
ської душі“. Це безприкладний випадок, розклад
духовної культури, відчиня людської душі; це
— не в часі середньовічної інквізиції і
не в часі турецького догматизму, а десь далі і
далі — не знати, як далеко вдал.

Комстєляція підчас середньовічної інквізи-

Найбільші мільйонери

починали від сотиків, — починайте й Ви та
складайте свої ошадности в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

виборів з підвищеним оптриванням повстатупії,
себто „державний замах на рати“, або втруч-
вання „статус кво“ до планової осони! Шо кому
до вигоди — довідно може в хаосі поголосок
вибрати. Покищо не відомо тем, коли прийм
момент, що така одна з тих можливостей здій-
сниться. А може здійсниться щось зовсім інше,
про що навіть поголосоки не здогадуться?

дїї була така, що пануючою була віра подавляю-
чої більшості, а під меч інквізиції підпалали
тільки рідкі одиниці, новатори, вороги усталено-
го, традиційного релігійного ладу. В більшовиць-
кому царстві річ маєтис саме протилежно: па-
нує меншість переслідує загаль населення.

Але може тхось скаже: більшовики будуть
новий суспільний лад, „рай на землі“. А для та-
кої великої цілі мусять пацати жертви.

Означе в тут середньовічна інквізиція вино-
дить у вранню спід. Всяка інквізиція, запла-
нувано, ведеється в імені „рай“. Середньовічні ін-
квізиторі змагали свою церкву за „царство бо-
же на землі“, за найкраще духовно-культурне до-
сягнення. Оборонили цей „рай“, значить, як ті
визнали в практичних відносинах і що людям
дан. А більшовики виставляють на інквізиційні
тортури загаль своїх підданих в імені щиро май-
бутнього „рай“, якого практично в самі не уяв-
ляють собі, і не знають, що нія людям дісно
давав ба.

Це така ріжниця, як мучити когось, що не
платить податку; а мучити когось тому, що не
хоче сізати до ракет, яка має „поїхати на кі-
сць“... Де більше насильство? Де більше без-
правство? Де менше здорового розуму?

Матеріалізм як релігія — ось де єстиний
джерело більшовицьких страшен. Комуністичний
експеримент не мусять виконати страшно. У пе-
ршій християнській епохї в Єрусалимі комунізм
був оснований на глибокій і світлій любові ближ-
нього, і „не було вбогого між ними“ (Діяння 4, 33).

Це залежить від того: хто і як переводить ко-
муністичний експеримент? Думає ба, а не руки,
— рука тільки виконує удар душі. Отже яка ду-
ша, такі будуть П удари. Матеріалізм, наче ржа
заїде, відає ниці, віжніші, етнічні почування ду-
ші. Ось власне з того приводу комуністичний
експеримент більшовицької партії виходить та-
ким страшим.

І колиб у Німеччині комуністична партія
стала пануючою, то також П комуністично-мате-
ріалістичний експеримент був би не менше
страшим. Вирішила це не „своєрідність росі-
ської душі“, але Морделай-Маркс, який замаль-
гував комунізм з „діяльничим матеріаліз-
мом“. Естеррейна „Історія німеччини“ філософії
19. ст.“ каже про Маркса: „Маркс мав неввичай-
но бистре око на діяльність вимикати людських
інстинктів, потрі для якого властиво були оди-
ночками“.

Морелна теорія зростає мерзотною дійсністю.
о. д-р Г. Костєляник.

Ганді заповідає реквіз. уряд. соли.

Ганді заповів, що на днїх зачне реквізувати
урядові склади соли. Були члєна законодавчої
палати в Бомбаї арештували в Пузі за нарушен-
ня закону про сільний монопол. Біля Дамонда
Гарбур зібралося около 2.000 соли. Де не-
залежно фабрикують сіль. Полїція розгнїла се-
дїя. Селїани обїздали полїцію камїнями і разила
16 полїцїантї: полїція стоїла шротом і залила
з селїя.

З польської преси.

Поради „Газети Поранної“ — як вирішити українсько-російський спір: опертися на Польщу!

На нашу статтю про відношення до воєнних положень, у якій ми в найбільш загальних рисах означили наше ставлення до інтервенційних впливів, до нинішнього більшовицького режиму та емент, повороту російської реакції („Воєнний шум“, „Діло“ в 26. ч. м.), відгукнулася перша польська „Газета Поранної“. У числі в дати 27. ч. м. наведено там передову статтю п. н. „Україні супроти російської проблеми“. Зазначили коротко, але досить вірно наші погляди, автор загальної передової додає від себе таке:

...Погода і небезпечно не доцінювати небезпечу російської реакції. Величезна легкість, з якою більшовики опанували Україну в 1920 році, свідчить наглядно, що не вимагаючи на деякі переміни, які пайшли в міжчасі, український елемент, залишений сам собі, не є для російської експансії протиправним поважним. Бо інша річ організувати заговори інтелігенції чи використовувати селянські рухи, викликаючи реакцію проти більшовицької аграрної політики, інша творити „сильну українську державу“ всупереч усім сусідам разом в Росію та її отвірними кордонами. Орієнтація „на власні сили“, голошена українськими націоналістами, досі ніколи не витримала воєнної проби. Єдині періоди короткої і умовної самостійності закінчували свої повстання та існування допомогою посторонніх чинників і кінчалися, коли це оперття завело.

В історичному російсько-українському antagonізмі воляне сугерування себе гордовитими гаслами політичної самовистарчатності лише сприяє еманіпацію української етнічності і зводять її на помилкові, часто безвислісні, кроки вроздів шляхи. Одна лише істинна дорога та один спосіб зупинення і спаралізування російського імперіалізму: опертися на Польщу. На ту Польщу, яка для стабілізації й остаточного виснаження відносин на європейському Сході, радо приймає за Збручем сильну, спільною акамом і найбільш життєвих інтересів греко-а-намі заприпанену українську державу.

На це слід передовсім піддати у великий сумнів поняття тієї „легкості“, з якою російські більшовики (регулярні російські війська!) заволоділи Україною. Боротьбу з російським імперіалістичним настуном після упадку царату треба рахувати зараз з приходом до влади Тимчасового Уряду у Петрограді та призначенням командантом військовій округи полк. Оберучева. Пі-

НЕБУВАЛІ КОРИСТИ для точних передплатників „Діла“.

Що кварталю льосования нагород!

Вже 15 червня ц. р. візьмуть участь у льосованні нагород у передплатників, що не будуть мати ніяких задегностей у передплаті. Виграш можна бібліотеку: вартості 100 ам. долларів, дві: по 25 ам. долларів, десять: по 10 ам. долларів і десять: по 5 ам. долларів.

Хто скоче, тому платимо за виграшу бібліотеку готівкою.

Остаточна румація.

Ставропілія викинула пластову молодь на вулицю.

Москвофіли викинули остаточно українську пластову молодь з домішки в домі Ставропілії, не ждучи на судову румацію. Цей поступок запам'ятає собі ціле українське громадянство!

Та якнебудь такого вчинку наших „руських“ можна було надіятися, то нечуване в те, що Ставропілія зробила це в саму велику п'ятницю (18. IV. ц. р.). А виконавцем був тут не хто інший, тільки сам сеніор Ставропілії Третяк. Він звернувся до поліції, аби вона допомогла йому заняти домішку Пласту, кажучи, що дотеперішні посідачі домішки (Українське Краєве Т-во охорони дітей і опіки над молоддю та його філія) впровадилися, а на їх місце прийшли якісь чужі люди. Очевидно — все те було явною неправдою, бо в домішці були річ Т-ва і його підлеглих, кооперативи „Пласт“. Не зважаючи на спротив присутніх членів Т-ва, поліція передала льокаль в посідацію Ставропілії.

Остаточну судову румацію переведено шойно в суботу 26. IV. при асисті комісара поліції і кількох постерункових. Фотографія, які хотіли зробити знимку возів, навантажених річчями в товаристві пластової молоді, заарештовано.

Дивогляди.

Атеїсти.

„Комуніст“ пише, що підчас Великодних Свят в Одесі відбувся зізд діточих організацій „безбожників“. У нарадах узяло участь 500 дітей з усієї України. Зізд рішив утворити раду, що має кермувати протирелігійною пропагандою між дітьми.

Часописи є добром цілого народу. Хто його читає й за нього не платить, шкодить народній справі.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

У париських театрах.

(Докінчення.)

Актуальний репертуар. — Всього не оглянеш!

Але нашому туристові конче треба заглянути до „Французької Комедії“. Це-ж перший театр на всю Францію, що славиться традицією Мольєра.

Наш турист, здається так сина галицької землі і більше звик до сотків як до блискучого золота і грубих шестестяних банкнотів, тому стає у довгу чергу під сумрачні галерії поважного театру, куди йти треба не тільки з газетою або книжкою, але теж і з маленьким складаним етильником, бо часто доводиться чекати годин дві і три. Це-ж субвенційований театр, білети дешеві, але докупитися важко особливо на найдешевші місця.

Столяти парантизму, славний „Ернані“ промовляє до нашого туриста нотками казкової героїчності, повної брякоту нікому непотрібних шабел і гомону життя, якого одинокою метою була утеча від дійсності, від усього правдивого і природного. „Яке це все пережите, застаріле і нікому непотрібне!“ думає собі наш земляк і широк дивується негваваючим оплескам захопленої у романтизм французької публіки.

Ці самі захоплені оплески чує він ще у цьому-ж Театрі з нагоди „Романтичних“ Ростана.

Але ця сама публіка найповажнішого французького театру уважно слухає твору авангардного письменника: „Людський голос“.

Це була велика париська сензація. Кокто попав у „Французьку Комедію“. Ніби щось у роді маленької переорієнтації вартостей, що завжди дає прихід до багатьох злобних дотепів і десятків карикатур. Бо Кокто росте на очах... з есеїста, що гострив собі зуби на полеміці і шукав настроїв серед цих напашарувань людської думки, куди тільки рідко попадає проміння людської, а значеви вірні на письменника. Вже цього-рочний його роман „Страшні літні“ пробудив шепіт загального призначення.

„Людський голос“ має це технічно оригінальне, що він репрезентований тільки одним одиноким актором. Це розмова жінки крізь телефон зі своїм бувшим коханком, останнє прощання, останнє, що лишилось їй з нього. Це вже навіть не він, тільки його голос, але який дорігтий і як важко з ним розстатися! Живуть у цій театральній мініатюрі правдиві людські почуття, глибокі і трагічні. Вся критика включно до крайньої лівої поставилася прихильно до неї.

Екзотичний репертуар виповнив афіші двох театрів. „Атене“ дав щось поверх двісті вистав „Листу“, англійського письменника Сомерсет Моєма. Це кримінальна драма перенесена аж до Сінгапуру, ефектовна і банальна. Замість сцена у китайському домі, що її акторами є найправдивіші китайці. Звичайно, у Парижі китайців не бракує.

У новому ротшільдівському театрі „Пігаль“ іде „Сімур“ Ленормана. Театр новісінький, побудований за гроші відомого франко-жидівського мільонера Генріха Ротшільда, цілий у дереві, склі і залізі.

Сімур, — гарячий вітер півдня, навіває дивних думок давнім європейським заточенням, грішних бажань, навіпів божевільних поривів. Неприродна любов батька до доньки, пімста коханки, що спричинює вкущення тамтої через затроєного скорпіона, чудові, надихані сонцем, спекую і яскравими колірами декорації, прецікві інтермедії виповнені сценами з життя арабів, все це складається на цілість з сильним екзотичним запахом.

Маленький „Еар“, що ще так дуже недавно був театром замкненим, доступним тільки для абонентів, ще все зберігає репутацію авангардного. Тут ставить свої пєси Кромелінк і сам у них виступає, подібно як і другий „молодий“ з відомим уже загальною призвищем Сарман.

Наш турист попав туди випадково на „Король-камельо“, Марселя Руфа. — Гостру сатиру на безцеремонного у свому безідейному матеріалізм французького середняка буржуа. Цей жанр сатири на аські актуальні теми наблизив пєсу Руфа до кабареїтних скєчів, плеканих у

таких театриках як „Карикатура“, „Два осла“, „Театр десятої години“ і інших театрах сатири.

Але число вечорів призначених нашим туристом на відвідування театрів поменшується, а не тільки самими театрами виповняється теплі квітневі й травневі вечорі і прозорі ночі молодого мандрівника. І тому то наш турист скоро простягне до нас руку з неповинною усмішкою і дещо збентеженим поглядом очей. — Вибачайте, скаже він, я сьогодні не до театру. Я маю важливе „ренде-ву“ або, хочу писати листа до жінки...

Зрештою, він уже давно спостеріг, що годі зайти у всі театри, хочби тільки ті, що йк він записав по рекомендації світляної статистики великих бульварів.

І побут у Парижі родить нові зацікавлення. Призвища драматургів і акторів стають тепер йому знайомі і він з острахом переконується, як широко і глибоко сягає коріння париського літературного дерева. Є автори, що їх пєси грає одночасно кілька театрів. Це щасливці як: Марсель Паньоль, Жак Деваль, Люї Верней. Є актори, що одного вечора грають у двох окремих театрах.

Такий Гале грає одного вечора у „Потінієр“ і „Едуард VII.“ Не вірите? Перша дія у „Потінієр“. Тут грає він незвичайно важливу роль, але, на щастя, у звичайному костюмі і, важне, він не потрібує „робити собі голову“ для цієї ролі. Підчас антракту скоче у „таксі“ і „по дорозі“ змінюється у старій дати провінціального добродія. Так переміненний з'являється в театрі „Едуард VII.“, де виступає у другій дії. На третю і четверту дію вертає назад до „Потінієр“ і віднаходить всю свою молодість і енергію.

Але вже зовсім зтохоується наш друг до париських театрів, коли починає читати критики і літературні журнали. — Як тут зорієнтуватися? повторяє заєдно стурбований. І як ці люди знаходять досить часу, щоб все те побачити і прочитати?

Справді проблема...

ЛІДГУКИ ДНЯ.

Три Дніпри.

Був свого часу у нас на Україні Дніпро. „Батько“, „сивоусий“, „рогучий“, „широкогрудий“ — і ще там як. Перепливав він через Київ, потім попри могилу Шевченка, а ще потім попри острови Чортомлик і Хортицю, де довгий час жила його жінка Січ-Мати.

До 1920 р. Дніпро ще був — це я сам на власні очі бачив, чи тепер він ще є — не апати. Тодішні господарі Великої України могли з ним зробити теж якийсь експеримент. Може його спустили в Синє Море, може завернули і накачали обиди з німичною Дніпою, а може перезвали на якийсь „Колектовол“, „Ком-ручал“, чи „Рад-чотів“.

Був ще колись на Україні другий Дніпро — „Дніпро-Союз“. Він не плів, а тільки переливав гроші, мав їх немовше як тамтою волю, а каменіть більше як тамтою островами. В час освободження України москалями апіла буржуазного ярма українців, він пропав, лишаючи на місці свої каменіть, які легко далися націоналізувати, а зате дуже тяжко даються направити.

Але що є на українській території третій Дніпро. Він ще наповнює є, але просить помочі, бо готов також пропасти. Заливають його вексалі, замулює журба, заростає осока бузенини.

Це календар „Дніпро“. Що року випливає він з львівського ринку ч. 10., розливається по цілій західній області, несе на собі емігрантські судна наліт та сподівань і що року всякає в галицько-польські півні. Судна осідають на мізині, не маючи по чім вернути у Львів, а як і вергають волю, то в малий наборок.

Але ще ніжального року так не було як цього. Всі знають: пшениця дешева, жито дівочому, худоба за віддармо, заробітки лихі, платня ще гірша... Звідкиж узяти на вишивку! Календарів — як мух на весну, а читачі не дуже прибувають... Поплив „Дніпро“, взявши свій початок в векселя, заборухи та обиди, поплив і зараз за Львовом заплесав під землю. Знавці запеленяють, що він порозділювався на багато потічків і що кожний з цих потічків доплив до місця призначення. Бі-

да тільки, що мало хто подає вістку про те — на грошевім переказі.

Здабує втора людина, які стоять при джерелі, відки випливає календар. Бачу, поєсім не змінися, тільки трохи посмінали, примаріли і міни мають як бувають по Спасі.

— Як здоровлячко?

— Нічого! — і показують.

— А інтереси?

— Спасибі! — і зітхають.

Бачу, щось воно не добре в тих інтересах. Хотів би запитатися в чім річ, але галицька поведінка не дозволяє так просто в мосту. Обходжу.

— Цьогорічні календарі, кажуть, дуже добре пішли.

— Пішли гарно, не можна нарікати! — і сумно глянуть на себе.

— Все таки для вас велика поміч, отой ваш „Дніпро“. Коли розійдеться тільки 3.000 примірників, то вже добре.

— Розходиться і більше.

— Значить: усе в порядку?

— Та... ніби так, але не дуже.

— Чому не дуже?

— Бо, бачите: Календар добре розходиться, але одна біда — гроші не приходять.

— Може почта!? — догадується я, хоч знаю, що не почта.

— Воно ніби можливе, але мало імовірно.

Помовчав я, помовчали вони, а далі прийшли до одного висновку: не почта! Тоді вже в отверті карти.

— Будь ласка — кажуть — напишіть, щоб люди прислали за календарі гроші. Запозичились ми на видання, автори нам зборгували, а експедиція таки за готівку.

І я пишу:

Дорогі Земляки! До кого заплив „Дніпро“ — нехай кожний трохи подумав, постукає в пальці і таки піде належитість. Можна було і не посилати, але тоді мені буде стидно, що я нічого не поміг, вам буде стидно, що не послухали, видавчим, що просили надармо, а всім нам разом, що пропав ще й третій Дніпро.

Галактіон Чіпка.

Процес д-ра Мацьківної.

Четвертий день розправи.

Четвертий день розправи обвиниці д-ра Телішевського почався читанням протоколів із дослідів знавців судової медицини і психіатрії. Д-р Фросіг читає: В родині обвинуваченої не стверджено нервових недуг, мати д-ра Мацьківної спокійна, зрівноважена людина, яка для дітей мала багато серця, а мало слів.

Батько більше вибухової вдачі, але добродушний і лагідний.

В родинній житті родичів панувала гармонія. Обвинувачена д-р Мацьківна від дитини була дуже зліба, пильна, роботяща, над як умово розвинена. В останніх літах через перепрацювання стала нервовою, кілька раз уміла за з перетом і діставала нервові атаки.

Сексуальні вимоги обвинуваченої нормальні і скромні, вона аж у 21 р. життя була полово дозрілою.

По вдачі вона егоцентрична, настроєва, з нахилом до фантастичного трактування дійсності, жила фікціями, витвореними по лінії її бажань і мрій, тому не зміла об'єктивно оцінити вартості нареченого й ідеалізувала його відношення до неї. Через ідеалізацію і фікції, вона навіть не вірила в те, що люди говорять про неї Телішевського. Стан її нерва гістеричний. У квітні вбивства була свідомо, але сильно роздратована.

Предсідник трибуналу ставить присягним суддям 5 питань: 1) чи д-р Мацьківна стріляла до д-ра Телішевського із наміром убивства і чи допустилась злочину вбивства; 2) чи стріляла, не маючи наміру збити, а збила; 3) чи збила в стані нервового збудження і неспівомо; 4) чи вживала в тім, що д-р Телішевський утратив життя; 5) чи винна, що хоч не мала наміру збити, то збила.

Після цього промовляв прокуратор Сивуляк. Доказував, що хоч обвинувачена заявила, що не хоче боронитись, то її зізнання йшли по лінії оборони себе. Між її зізнаннями на поліції і в суді є суперечності. Мацьківна виконала вбивство свідомо. Прокуратор накликає вистати такий присуд, щоб дати доказ, що не вільно самочинно революціонером аводити порохуни і що вбивство мусить бути покаране.

Д-р Глушків, який заступає родину убитого д-ра Телішевського, намагався оборонити пам'ять покійного: Застерігається, що не думає скидати вини на обвиницю, завдавати їй болю, бо вона і так терпіла немало, як терпіла багато і родичі вбитого. Родичі д-ра Телішевського, у розмові з д-ром Глушківим заявили: „Ми не хочемо обвинувачувати ні судити д-ра Маць-

ківну, бо як Славка нема, то і так нічого не може“. Д-р Мацьківна говорила в зізнаннях, що „як Славко не живе, то для мене все втрачене“.

Це шляхотне відношення родичів д-ра Телішевського, наказує, що присуд повинен бути також шляхотним. Але до вчинків покійного, треба відноситись також зі зрозумінням і вибачливістю.

Д-р Телішевський не був злою людиною, тільки був молодий, нерозважний, легкодущний, маючи 16 літ пішов на війну, військо лещо здеморалізувало його, зробило нервовим і драгливим.

В двадцятім віці вільної любові, д-р Мацьківна повинна була знати, що любов дає не лише права, але і ризик, що чоловік, так як і жінка, в любові не можуть признавати ніяких сталих зобов'язань на ціле життя.

Д-р Мацьківна належить до давнього типу жінок, які коли полюблять, то на ціле життя, не бачуть світа поза улюбленим чоловіком, не уявляють собі любові без шлюбу, тому вона переслідувала нареченого заздрістю, забуваючи, що святойанська мушка не летить за самим, а тільки для нього світить, щоб він за нею літав.

Любити, не значить вічно терпіти, дати серце на вічну муку.

Нерви обвинуваченої, серце її були слабші, як дике почування любові і вона не витримала всіх мук, які дає кожна любов і — кулею закінчила свою трагедію.

Полува любові пожерло життя одної людини, другу судить, пам'ятаючи слова: „Як Славка нема, то і так вже все втрачене“.

Почувши ці слова, д-р Мацьківна попала в гістеричний розстрій, кілька раз закричала голосно і неспритомно впала на землю.

Обвинувачену винесено зі салі, розправу перервано.

Коли обвинувачена опритомніла, оборонець д-р Гіртлер почав свою промову, загалуючи, що кільканадцять літ він виступав у ролі прокуратора, а сьогодні перший раз виступає в ролі оборонця.

„Я не сам бороню обвинуваченої, але тисячі батьків і матерей, які мають дочок, що віддають любов чоловікові невідомому, дарують йому довіру, серце і часто стрічаються з невдачністю і брутальністю — говорив оборонець.

„За мною тисячі жінок, які знають, що таке любов, цей найбільший дар, даний Богом лю-

дині. Навіть прокуратор із поза сухого акту обвинувачення просить: „Майте милосердя над нещасною жертвою долі!“

Любов Мацьківної, це 7-літня мука, це любов, у якій усміх такий рідкий, як усміх у лічнині.

Родичі обвинуваченої бідні люди, мають 7 дітей, але в цій домі панувала любов і гармонія, між бачили, як брат обвинуваченої плакав говорячи про трагедію сестри, а мати і батько не мали сил бути на процесі.

В такій родині не родяться злочинці.

Д-р Мацьківна віддала д-рові Телішевському все, що мала: молодість, красу, невинність, 7 літ праці для нього, вона допомогала йому, від ранку до ночі думала тільки про нього. Щоби посвятити чоловікові 7 літ, на це треба не злочинця, але ідеальної жінки.

За 7 літ Мацьківна не була ніразу на забаві, бо поза нареченим не бачила світа, коли наречений не склав іспиту, то обвинувачена на колінах благала професора питати його ще раз.

Наречений бачив її в лице, вона все прощає, бо любить, за все добро має лиш невдачність, муку, а навіть по його смерті вона в суді не сказала про нареченого злого слова, все простила.

Скільки чоловіків бажало б найти в житті таку жінку, а не находить? Я не завидую прокураторові той ночі, коли він виготовляв акт обвинувачення проти людини, яка нічого не винна. Я сам сидів у шкурі прокуратора і розумію, що такі акти обвинувачення виготовляються лише із професійного обов'язку.

Ви судді присягні бачили і знаєте трагедію Мацьківної, розумієте, що вона вчинила те, що мусіла, тому зверніть батькам їх дитину, зверніть суспільності одного члена і то так, щоб чесний чоловік подав обвинуваченій руку, як чесній людині і не вагаєся ділити з нею своє життя і долю“.

ПРИСУД.

Після промови судді присягні на 1. питання відповіли 12 голосами „ні“; на 2. питання 9 „так“, 3 „ні“; на 3. питання 12 „так“.

Серед загального напруження прочитано присуд, яким д-ра Мацьківну звільнено від вини і карн.

Почувши увільняючий присуд, обвинувачена впала неспритомно. Рідний брат і сестра вийшли в коридор та відвезли до дому, до нового життя, нових радощів і смутків.

Ол. Б.

Православні справи.

Поява брошури про т. зв. ревіндикаційний процес.

Уже вийшла в друку заповіджування нами книжечка про цю надзвичайно цікаву справу, яка відома під назвою ревіндикаційного процесу. Книжка носить титул: „Процес за православні церкви“. — „Справа т. зв. ревіндикаційних судових процесів про передачу 724-ох православних святих римо-католицькому костелові“.

Книжка обіймає головну частину справи процесу, Волин і Полісся, себто саме українські території з православним населенням у Польщі. Редагував брошуру Іван Кедрич, статистичні матеріали зібрав та опрацював Володимир Косоноцький, видала Українська Парламентарна Репрезентація. Зміст брошури такий: 1) Вступ (про предмет розгляду та завдання брошури), 2) Безпосередня причина виточення процесу, 3) Текст судових позовів, 4) Пояснення позовів, 5) Відгук аголошення позовів, 6) Поклик митрополита Діонісія, 7) Заяви римо-католицького єпископату, 8) Заява митрополита Шептицького, 9) Ревіндикація на Волин і Полісся у світлі цифр; а) Волин і ціла і кожний повіт окремо; б) Полісся ціле і кожний повіт окремо; 10) Загрозені церковні масти; а) на Волин, б) на Полісся, 11) Православна Церква на Волин і Полісся (історичний огляд) і 12) Висновки. В „Додатку“ поміщено: 1) Список православних парафій на Волин і 2) Список православних парафій на Полісся та 3) Список римо-католицьких парафій на Волин і Полісся. Брошуру завершують дві мапи: Волин і Полісся, на яких докладно назначено всі святині, за які ведеться ревіндикаційний процес, римо-католицькі костели і костели „всходнього обжонку“ з одночасним зазначенням числа римо-католиків і православних у кожній місцевості.

Як бачимо в повнішому, брошура може дати кожному й неозвайденому із цієї справою суцільний її образ. Її замовляли можна у Секретаріаті Українського Клубу у Варшаві, на імя п. В. Косоноцького або в книгарні ім. Шевченка у Львові, де її головний склад.

„Православні бебісти“ і муштарда по обіді.

Вже під час останньої сесії сойму було відомо, що „православні бебісти“, себто: пп. Богуславський, Сетейда, Острейко і ще два-три аноні-

ми в БВ. дістали прочухана („вигавор“) від своїх властей, що ось — моваля — ундисті зорганізували в укр. і білор. православних послів і сенаторів окрему „комісію для оборони справ Православної Церкви“, а вони, православні бебєсти, о-стали поза скобкою притяглого православного життя! П.п. Богуславські і Сегейда старалися доказати властям, що востати їх православна фірма може бути корисна, і тому то а поділу ідіною релігією вступали ві соймової трибуни становили уряд у всіх найбійливіших бюлетнях Православної Церкви. Таким робом б. „посол“ Сегейда переконував сойм у справі Жабча, що „про занечастання церкви просила посовду сама делегация православних жабчач, адміністрація нахожувалася дуже спокійно“ і т. д., що не перешкоджало йому і п. Богуславському хвалитися потім — що не їх засада, коли православним жабчанам порыву така повершено. Той-же самий Сегейда одобрявав становище міністра віросповідань у справі Собору Православної Церкви, а п. Богуславський виступив проти негачности українського внеску в справі рообірки православних святинь.

Але така вірна служба виявилася швидко медвежою прикладом. Бо можна було провадити всяку штурдерну гру на терені Варшави і бути вловленим в пражіння, яке ці паки промови робили на бебеках, ендеках і пастах, а проте вражіння серед православного населення на Холмщині. Волині і Поліссі було цілком інше і відповідно теж шораз виразніші ставали настрої та відношення цього населення до БВ. Це ставало настільки ясно, що пришлося робити — відворот.

Для задокументування, що „православні бебєсти“ не менше цілкуються добром Православної Церкви від членів Українського Клубу, до марш. Шиманського, як кандидата на прем'єра, уперше оголосилася „делегация“ православних послів Клубу БВ“. Але швидко ця делегация розлетілася, бо пришло уневажнення виборів у Ковлі і пп. Сегейда та Острейко втратили мандати. Остався п. Богуславський, осиротілий оборонець православія. І ось в квітні ц. р., вже після закінчення сесії, п. Богуславський в імені „групи православних послів в БВ.“ склав урядові меморіал.

У цьому меморіалі „православні бебєсти“ виступають вже проти акції римо-католицького клану в справі „ревідикацій“ нинішніх православних святинь та апелюють в цій справі до „здорового розуму польського уряду“. Так само — хоча делікатніше і дипломатично круче — говорять про справу Собору, про потребу окремого православного епископа для Волині і т. д. М. і. кажуть про передсоборну організаційну комісію. — яка вже передітим була складена!

Цілий той „меморіал“ в не тільки відворотом на цілий ліній і документом компромітанції „православних бебєсти“, але теж документом їх повното безсилля, яке шовайнише може проявитися у смакуванні муштарди по обіді.

Бомба в посольстві СРСР. у Варшаві.

Дня 26. квітня варшавську поліцію повідомив доторецькому при вул. Познанській 17., що ці сходів офіщини невідомі люди перевели електричні проводи крізь комин і дах на сусідній дім під ч. 15., де в посольстві СРСР. Слідча поліція ствердила, що кінці того дрого були вшпелі в комин будинку посольства. На даху ч. 17. напали годинниковий апарат получений електр. проводом. З огляду на екстериторіальність будинку кая. сх. виділу мін-ства закорд. справ Голувако дістав від посольства дозвіл навести слідство в будинку посольства. Слідство відбулося в присутності членів посольства. Коли хотіли витягнути предмет, зашпелений на ел. проводі, предмет той урвався і впав на дно комина. Стіну пивниці пробили та видобули вістам руру довгу на 70 см., в промірі 16 см. а залучованам ел. запальником. Руру вмістив хтось, що дістався крізь комин до дому ч. 17. Щоби спричинити вибух, замаховці ставалися викинути ел. проводи до дому ч. 17. та залучили до них по 3 залучники, до яких привадили ел. провід, получений з механізмом і рукою.

Із найновіших вістей виходить, що військовий експертна виявила, що в рурі було 6 кг. пороху, а не було ні екрану ні динаміту, тому бомба не мала великої вибухової сили. Найбільший вибух мін здемонізувати одну хвилину. Вночі поліція перевела серед українських і російських емігрантів 62 ревізії, та вони не дали вислідів. Здагаються, що бомбу підложили члени П.І. інтернаціоналу.

Посол СРСР. у мін. Залеського.

На поведілок заповіджено візиту більшовицького посла в Варшаві Овсієнка у мін. закорд. справ Залеського. Дату конференції усталили ще мін. тижня. Зачувати, що в зв'язі з викриттям бомби, посольство СРСР аложить польському уряду відповідну ноту.

Як серби мучать хорватів.

У другому дні розправи проти 24 хорватів оборонець Герин сказав, що обанувачені дістають у тюрмі лише воду та хліб; мусять спати на самій доліжці, навіть без соломи. В келіях їх сповують заперками. Обв. Берларач сказав, що він невинний, в поліції признався до вини тому, що його мучили. Йому вшпелали руки на плечах і ноги, вішали його коміть головою. Кидали його на долаку і топтали ногами. Мучили його від 6. год. рано до 6. год. веч. Обанувачаного били в присутності шефа поліції в Загребі.

Дальші арештування.

Ревізія в переплетні Гевана.

У давні а арештуваннями, переведеними серед української молоді у Львові, польські газети пишуть, що поліція впадала на слід акції, якої метою були замахи в дні 8. травня. В суботу, 26. квітня, поліція перевела слідство в переплетні Гевана при вул. Чарпешного 28., де працював перепл. помічник Салляк Салляк в Власійчуковом лесли тому кілька днів валив, яку поліція візбрала в них на вул. Сєнявських. Салляк тоді втік. Польські часописи пишуть, що вибухові матеріали, які Салляк мав дома, переніс до переплетні. Підчас ревізії в переплетні, як твердять польські часописи, вийшли піроксизину, мелініт, екранит і кілька бомб. Перевели теж ревізію в каменярського майстра Мар. Штаєра (Пастів 11). Штаєра арештували. В зв'язі з ревізією в т-ві „Зоря“ арештували Вас. Малиновського, Вол. Старібу, Ів. Токара й Андр. Ткача. Ведуть дальше слідство.

Польські газети повідомляють, що 20 кг. екраниту, який поліція візбрала Власійчукові у валив на вул. Сєнявських мало що не вибухнув на складі. Мусіли спроводити з військ. піротехніків і вони цей екранит амовили водою.

Арештування комуністів.

Вночі уряд ч. 15. при вул. Кульпарнівській поліція арештувала 2 людей, як надавали пакети кому. відозв. Пакети ті були адресовані на пражінню. Арештовані це Вл. Ляскевич і Вол. Соботаш.

Зі спортового життя.

Мистецтва А-кляси.

ПОГОНЬ І. Б.—УКРАЇНА 3:1 (2:0).

Перша програма України в цьогорічних мистецтвах А-кляси. Українська одинаатка, що виступила в звичайному складі, переважала свого противника, особливо в першій половині, а програму її спричинив нервовий воротар Новицький, що вибігає без потреби і тим пешить цілу дружину. Оба здобути в першій половині голи завдячує Погонь виключно йому. В другій половині грав на воротах Бутель І. і вивлявся зі свого завдання без заміту. Одиного гола для України стрілив Кобзар з подання Підлісського. Суддя п. Маркус. Видія ок. 1.000.

УКРАЇНА II.—ПОГОНЬ II. 2:2 (2:0).

Змагання за мистецтво Б-кляси закінчилися ремісово.

Львів. Світець—Чорні І. Б. 3:2 (3:1).

Львів. Гасмоней—Лехія 2:2 (1:1).

Перемишль. Польонія—Ресовія 2:1 (1:0).

Стрий. Погонь (Стрий)—Яніна (Золочів) 2:0 (0:0).

Мистецтва Ліги.

Львів. Чорні—ЛТОГ. 0:0. Чорні мали значну перевагу в першій половині, якої не вміли використати.

Варшава. Погонь—Польонія 2:2 (0:1).

Краків. Краківія—Гарбарія 2:1 (1:0).

Познань. Варта—Варшавянка 4:2 (3:0).

Лодзь. Висла—ЛКС 2:0 (1:0).

Поклик до спортових товариств.

Просимо всі українські спортові товариства на провінції подавати нам коротенькі звідомлення зі змагань негайно після їх закінчення, які міститимемо в найближчому числі. Найкраще буде, як дотичні референти викладатимуть звідомлення зі змагань до поштового воза найближчого поїзду, що їде до Львова, так, аби ми мали ті звідомлення вже найближчого дня по змаганнях. Спіланих звідомлень містити не будемо.

Тернопіль. Егуда—Поділля 2:1.

В Тернополі засновано чл. пак відновлено в осені 1929 р. українське спорт. т-во „Поділля“, яке змагатиме в цьому році за мистецтво ІІ-кляси. Покищо в дні 21. ц. м. Поділля розіграло товариський змагання з жид. спорт. дружиною „Егуда“ з вислідом 1:2 в користь Егуди.

НОВИНКИ

— Пригадай! Першорядна краєвська робітня ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА знаходиться у Львові, Сикстуська ч. 20. Відзначена золотою медаллю на виставі в Стрию. Численні признання за содіння і точне виконання всякого рода краєвських робіт. Добірний матеріал на складі, умірковані ціни. 1953 1-2

— Похорони бл. п. о. Івана Яворського відбулися 25. квітня ц. р. при великій участі духовенства та численному здангові вірних, як парохіян, так і замісцевих, переважно відпоручників товариств та установ. На домовині виділо багато вінци, між якими було кілька від установ і один, дуже характеристичний своїм написом: „Молодь Стрийська — своєму о. парохові“. В церкві ангелосна проповідь о. Ігумен Пелех ЧСВВ. з Лаврова, над могодою сказав зворушуюче слово товариш Покійного о. Вабій з Самбора. Як відпоручник „Просвіти“, Українського Нац.-Дем. Об'єднання і Пар. Респ. говорив сен. М. Галуцький. Між прийнятими був також пос. В. Зубрицький. О. сен. Татомір, що був перешкоджений, прислав письмо. Гарне змістом і формою прашальне слово сказав при кінці й один парохіян. Старосамбірський хор своїм добре вишкоченим співом пріччинявся до збільшення ширости й поваги сумного обряду. Похорони, масова участь у них і промови показували, що Покійник був дуже люблений своїми парохіянами. Хоч в останніх роках дуже немічний, а проте не тільки цікавився всіма проявами життя, але й був дальше духовним провідником для своїх парохіян.

— Заборона Шевченківського концерту. Львівське Городське Староство не дозволило кооперативі „Робітничий Театр“ у Львові улаштувати святочний вечір у честь Шевченка в дні 21. квітня ц. р. в залі Ремісничої Палати при Стрілецькій пл. Заборона мотивована оглядами на порядок і публичну безпеку.

— Зрівняння австрійських емеритів з польськими. У „Деннику Законів“ ч. 71. з 16. жовтня 1929, як повідомив „Станиславський Кур'єр“, оголошено наразі міжнародно конвенцію про признання емеритур давнім австрійським урядом. Згідно зі статтею 3. цієї конвенції емеритальні пенсії, що мають бути виплачені, не можуть бути нижчими від пенсій означених давнім австр. урядом. Ця конвенція обов'язує Польщу від 10. червня 1929. З менту видання черпа польський уряд виконних приписів до цієї конвенції, австрійські емеритири будуть перераховані з австр. валюти на польську. Емерити ждуть цього великого менту вже цілих 11 літ!

— Спосіб на ошадність. Міністерство комунікації повідомляє всі дирекції залізниць у Польщі, щоби обмежувати рух поїздів, з огляду на ошадність. Хто мав нагоду їздити на свята поїздами, знає вже, як виглядає подорож у бочці оселадця.

— Причина самогубства. Львівському краєвцю С. Тагановському, російському емігрантові, визначили оборотовий податок 1200 зол. Відкладав він гроші на цей податок з дня на день, відмовляючи в хаті всього. Це дало привід до суперечок з жінкою, а з результатів скінчилося тим, що Тагановський пробував кинутись під поїзд, бо мешкає недалеко залізничі.

— Річні вістки. Нім. уряд рішив викарбувати пам'ятковий медалі з нагоди 5-ліття президентури Гінденбурга. — Є вістки, що Ватикан випустить у світ уже цього року власні гроші. — Річно вмирає у СРСР. 150.000 осіб на рака. — У Шікаго призначили проф. антропології місіонаря-францисканця Бернарда Гейль, що є авторитетом в індійській етнології. — У Гаазі помер визначний історик мистецтва Л. Гофетеле де Гроот. дослідник Рембрандта і знавець голандського малярства. — Мозок російського поета Маяковського, що скінчив самогубством піде до московського державного музею. — Австрійське фільмове підприємство „Саша“ продане за 250.000 дол. з тим, що нові власники його поширять.

— Дячі похоронення. У італійським містечку Бентіволіо трапився на свята оригінальний випадок. З міського шпиталю йшов похоронний поїзд. Ховани найбогатшого громадянина Людіжі Бергамаскія. Народу була сила. На цвинтарі — китиці, промови. Коли вже мали спускати домовину в могила, один із робітників поклав її на землю так сильно, що одна дошка вискочила з неї. Тоді присутні побачили, що домовина порожня. Почали шукати за небіжником. Пішли сплітки, що він не вмер. Тимчасом виявилось, що шпитальні сторожі піднявши собі на свята, забали домовину, гадаючи, що небіжника вже положили туди раніше. Кілька годин пізніше треба було похорони повторити. Але крім рідні ніхто вже не взяв у них участі. Нарід з тої галки, що дячі нікого не ховають.

— Символічна крадіж. В опіці міста Львокарно виходило славне перо, яким підписали мирні львокарнські трактати. Його позичили на виставку в Галлі. Коли виставку зачинили, пера вже не було. Воно було зі шнурка золота. А може його кради не звичайний злодій, а ворог Львокарна?

— Для перевірки Дарвіна. Цієї осені вибереться наукова експедиція до середньої Африки під проводом шведського вченого проф. І. Бромана, а участю шведського ботаніка Торн-Бяда. Торн-Бяда дає гроші на цю експедицію; він єдиний зі спеціальністю ботаніка дохідну професію... власника великого готелю в Стокгольмі. Мета експедиції подвійна: зібрати ботаничний матеріал і антропологічний, а саме матеріал потрібний для дослідів над теорією Дарвіна.

— Радіове потогія. Нещодавно в Польщі відкрито велику розгалужену установу під назвою "Радіове потогія Філіпса" створену саме для підприємства. Нез огляду на великі видатки, подучені в такому організації Польські заводи "Філіпс" створили велику сіть, розкинувши по цілій країні пункти, яких під поштом є 124. В Варшаві і сімох провінційальних містах ведуть потогія спеціальні інженери, котрі надають поодинокі райони. Таким робом навіть до найдавнішої закутки може дістатися представник Радіового потогія. Ці фахові представники-інженери складаються з відомих місцевих радіомотористів і не мають права безпосередньо вести просяжі. Їх виключним завданням є лише давати ради і давати поради, на які ніраз дуже важко в менших містечках. — Діяльність цих інспекторів має велике значення для розвитку радіофонії в Польщі. Ця нова установка без сумніву дасть немалі висади як застосовані через польські заводи Філіпса радіоні експедиції.

3 концертної салі.

Концерт „Дрогобицького Бояна“ в Самборі.

В дві 6. IV. повторив „Дрогобицький Боян“ цей концерт в творі Леонтовича в Самборі на дохід пам'ятника Вербицькому. Цей третій з черги концерт „Дрогобицького Бояна“ з тою самою програмою (Дрогобицький Боян, а тепер Самбір) пройшов з цілком поважним мистецьким успіхом.

За час від першого концерту в Дрогобичі, про який я сповідав на цьому місці, зробив „Дрогобицький Боян“ великий поступ. Багато злукотних шорохонатостей згладжено інтонаційних недомогань майже не помічається, а деякі місця (як ось шпівнячий пассажі) вправу в „Зайчику“ вийшли дійсно прекрасні. Не вважаючи на те, що вийшли всі виконувальні пісень були такі, які мають бути (без „оборонного“ сповільнювання, яке у нас так разю практикується), хор співав легко і всю свою уяву авертає на те, що робить, але вже на те, як робить. Хор співав цілу майже згодовину програму (23 пісні, а яких з яких мають і кільканадцять стрічок!), а пам'яті.

Дирігент о. д-р Салпун, який тільки пр-ці поклав на те, щоб хор ставав чимраз кращим „інструментом“, старався дати в кожній пісні більш-менш заокруглену цілість-картину. Для кращого освітлення цієї цілі припадає йому ще трохи більше вирівняти силу звуку поодиноких об'єктів голосів, так, щоб приміром бас не впадав у моменти захоплення ф-фом — звук т. а. популярно „басо-рикандо“... Слід також обережно ставитися до різних вокальних видань, аби не трапилися такі речі, як у „Ой пряду“, яку то пісню співав „Дрогобицький Боян“ з одним тактом мурмуралового передспіву (має бути 2 такти!) і тим не дає настрою, такого потрібного перед вступом сопрану, який словами „Ой пряду, пряду“ пояснює це мурмурало.

Концерт поперелив вишад д-ра Н. Ніжан-кіського, трохи відмінний від того, який я чув у Дрогобичі. На цей раз говорив Ніж. може менше „вчено“, зате більше приступно. Вихідною точкою його реферату були твори програми, які він обговорював так, що перед слухачами поставлено духове обличчя Леонтовича як музика. Вдоволення публіка не щадила оплесків усім виконавцям.

Р. Отсен.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Володимир Косоноцький: „Процес за православні церкви“. Справа т. зв. ревіндика-

ційних судових процесів про передачу 724 православних святинь римо-католицькому костелу. Частина перша: Волинь і Полісся. Зі-стелені. Брат та опрацював Володимир Косоноцький, секретар Канцелярії Української Парламентарної Репрезентації. Редагував Іван Кедрич. Вида-ння Української Парламентарної Репрезен-тації. 1930. До брошури додано дві карти. Стор. 56. Формат 8°.

М. Вишиванюк: „Гамівна“, модель поміч-ний при навчанню музики і співу, головном при науці гам і сольфеджіа. Коломия 1929.

Д-р Шухевич Степан: „ВИДИШ БРАТЕ МІЙ“. (8 місяців серед УСС-ів). Львів, 1930. Ви-давничка Кооператива „Червона Калина“. Стор. 232. Фор. 16°.

Д-р Г. Кох: „ДОГОВІР З ДЕНІКНОМ“. (Від 1. до 17. листопада 1919 р.). Львів, 1930. Вида-ничка Кооператива „Червона Калина“. Стор. 56. Фор. 16°.

Михайло Галаган: З МОЇХ СПОМИНІВ. (80-ті роки до світової війни). Частина I. Львів, 1930. Видавничка Кооп. „Червона Калина“. Стор. 204. Фор. 16°.

Федір Дудко: „ЧОРНИЙ КРУК“. Опові-дання. Львів, 1930. Видавничка Кооп. „Хортиця“. Стор. 96. Фор. 16°.

Ярослав Ярій: „СОНЦЕБЛИСКИ“. 35ірка Поетів. Коломия 1930. Накладом Р. К. Баричь-кого. Стор. 40. Формат 16°.

М. Росткович: НОВІ ЗАВДАННЯ НА ОСВІТ-НЬО-ШКІЛЬНОМУ ПОЛІ. Львів, 1929. Накла-дом автора. Стор. 24. Фор. 8°.

Laterreur rouge et l'Ukraine Sovietique. Appel des etudiants ukrainiens au monde civilise. Geneve-Prague 1930. Стор. 20. Фор. 8°. Крім французького є в брошурі ще й текст англійський та німецький.

В. Королів Старий: ЯК ВИБРАТИ КОНЯ? (Порядник практика). Видавання шесте, поправ-лене автором з 22 малюнками. Накладом Крає-вого Т-ва „Сільський Господар“. Львів, 1930. Стор. 48. Фор. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Понеділок, 28. квітня, год. 7-30 веч.
Травати.

Малий Миський Театр:
Понеділок, 28. квітня, год. 7-30 веч.
„Пак Тонка“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співач-Париж (Meris Шенале) і опера „Лонні жемчуги“.

КАСІНО: Коли жінка забудеться.

КОЛЬОСЕН: Чортівський репортер (Ед. Полю).

ЛЕВ: Думи в мезолі (Бод. Пруса).

ОАЗА: Шляхіння серцець.

МАРСУСЕНЬКА: Весільний марш (звук-ова фільма).

ПАЛІАС: Звукова фільма: Спокуси Ев-ропи (Міаїна Гарсей, Іго Сик).

ПАМ: Краса життя (Жеромського).

ПАСАЖ: Шахмат-прихара Тиждень.

Метро-Голдвін-Маєр. Амер. комедія.

ПРОМІНЬ: Любов у природі. Невідо-ний батько.

СТИЛЕВ: Шалена графиня. Фред Тонсон.

ФІТАМОРГІНА: Магдалина.

ХІМЕРА: Веселі бурі.

УТІКА: Щораз скорше (Гарольд Дюва).

Програма радіо.

Львів.

Понеділок 28.

11:58 Сигнал часу. 12:05 Концерт грам. плат. 12:45 Легка музика в Варшаві. 12:45 Весільна музика грам. плат. 12:58 Сигнал часу, гайка. 20:05 Музична ба-дья. 20:30 Міжнародний концерт із Ві-дні. 22:00 Транс, а Варшаві. 22:15 Кохуніати.

Вівторок 29. IV. 1930

Варшава (14117) 12:10 Рад. ш. по-ранок. 12:45 Популярні концерт. Країні (1124) 12:45 Понед. концерт. Познань (1343) 12:50 „Страшний див“ Моцукта (транс. а Вел. Театру). Вільно (1385) Понед. музика. Гельсінгфорс (221) 12:55 Аліо Ангелоскі: Спіл, 19:00 Сим-фон. концерт. Лайпціг (229) 16:30 Звірний світ у музиці (концерт). 19:30 „Лю-іа Мюлер“ оп. Верді. Лондон (1563) 20:45 Концерт радіоарт. 22:45 Пін-Бо-гекі. 22:05 Камер. музика. Берлін (418) 20:15 Бетельштудент (оп. Міаскера). Рим (441) 21:10 Транс. опера а Неапо-лю. Лянгенберг (473) 21:00 Банконтво (ар. Барсона). Прага (487) 18:30 Борис Годунов (оп. Мусоргського). Мінно (501) 12:00 Оркестр, 19:25 Обя концерт.

Відень (5163) 20:00 Легарін вечір Рига (525) 19:30 Камер. музика. Мюнхен (533) 19:30 Шляхмат-кобар (опера). Будапешт (550) 12:00 Дівоки. 12:25 Сніговий сер-деч (транс. а кіна). Москва (825) 20:30 Концерт „Імпресаріо“ Моцарта „Апте-кар“ Гайдна. Ленінград (1000) 14:00 Грам. плати. 16:30 Концерт. 19:00 Транс. опери Харків (1304) 20:00 Мист. концерт. 22:10 Грам. плати. Париж (1725) 21:00 Лама в доміні.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.

Виділ Тов. Вак. Осель у Львові прохав усіх охочих до зборки, що відбу-деться в дні 11. мая п. р. у Львові, явиться у вівторок дня 29. квітня в год. 5. поноз. в доміці Марійського Тов. Пань при вул. Бахарський ч. 11/II і ці-ли й організування і розділення місць зборки. 1936

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1930

Сможе:

Понеділок 28. IV. „Гаркуша“.

Вівторок 29. IV. „Пташкин з Тиролю“.

Середа 30. IV. „Пан Твардовський“.

Четвер 1. V. „Безробітні“.

Борис:

Пятниця 2. V. „Король Життя“.

Субота 3. V. „За Німан“.

Неділя 4. V. „Те чого не було“.

Понеділок 5. V. „Пташкин з Тиролю“.

Т-во Учителська Громада в Дро-гобичі улаштує від 15. травня під-готовчий курс до І. кл. класичної і IV. кл. гуманістичної гімназії. Наука без-платна, оголошення в будинку гім. при вул. Сніжній. 1940 3-3

З Львівського Бояна. Повідомляється всім Вп. Членам і тих, що хотять впи-сатися в членів Т-ва, що пробіть хороші на ювілейний концерт в честь Іх Експ. Митрополита починаються вівторок 29. квітня п. р. в год. 7. вечір в льокалі Т-ва вул. Пашкевича. — Виділ. 1934

На „Рідну Школу“ здохим Вп На-родна Школа в Домашній 15 зол. замість квітів на домовину бд. п. о. пароза Івана Сиротинського; Чинт. „Просвіти“, Знесінця 10 зол. замість ліпін на домо-винну бд. п. Володимира Дубиняка; д-р Теодор Соменський — Старий Сябір 10 зол. замість ліпін на домовину бд. п. о. Івана Яворського зі Стрілбич. — Вп Жертводавців складає ширю подяку ГОЛОВНА УПРАВА. 1960

ТРЕВАЛІ заличкові, фотелені, коли-скові, наслідні кални і бади поручає Войтх Завць, Львів, Осолодських ч. 14. 1919 6—10

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; та-кож тапціровані меблі, власного виробу — найдешевше в Доротеум Льва Салігі 34. телеф 15-01. 1303 37-?

ЛЕДІВНІ знамениті, чеські машини до мороженого, на провінцію не-гайна висадка. — Рентшнер, вул. Лєгіо-нів ч. 37. 1920 10—12

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровські-Розажескі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 1856 16-?

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБ-НІ ВИРОБИ продає на готівку і на-рати від десятиків аіт у цілій країні знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купує бріданти, золо-то, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 58

ПОКІЙ з особним входом зараз до винайму. — Зголошення у сторожа, вул. Павлівів ч. 9. 1959 1—2

УМЕБЛЬОВАНА кімната з особним входом до винайму. — Вул. Зигмун-тівська ч. 15/II. 1958

ПРОПАЛА легітимация Поль. Тов. Татр. Хтоб найшов, проситься звернутись за винагородою власникам: Р. Зубиш, Львів, вул. Тереси ч. 2 б. 1957

МОРШИН — Покої з уживанням кух-ні, обслугов. до найму. Емеритин (емерита) на довгий побут пошукують-ся. — Галка, restante Morazyn. 1955

РІЛЬНІ ГОСПОДАРСТВА, земельні масти, міські реальності у вели-кому виборі поручає Бюро Посеред-ництва Дрогобич, вул. Писудського 2. 1939 3—3

КОРОНКИ до білиз, модні та церковні, найдешевше „Wepesja“ Бойків 19. 1945 3—10

ФІЛІЯ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТИ“ в Любачеві приймає відповідну особу до ведення справ Філії. Винагоро-да після умови. Посада до обійття сей-час. Зголошення найдальше до 1. травня 1930 на руки голови, адвоката д-ра Івана Станька в Любачеві. 1946 3-3

Д-р ПРАВ з 3 і під літнюю адво-катською практикою глядає міс-ци в д. 15. V. згідно 1. VI. ц. р. Зго-лошення під „Д-р прав“ в Адміністрації „Діла“. 1948 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Спеціаліст негуз легенів, серця і молука

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитяючихся зубів пальом-бування й винищення зубів, без болю. Штучні зуби в лавчугу і золоті після найновішої системи. Пациєнтів з провін-ції полагодується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовий і студентам значна зниж-ка. 1879 4—10

ПЕРЕРОБЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ

Ковдри й

матераци

в одні дні відомий

Магазин постелі

В. ІЖИЦЬКОГО

Львів, вул. Коперника ч. 3.

1672 9—?

КОНКУРС.

Подання о посади учителів в серед-ніх школах „Рідної Школи“ на шкільний рік 1930/1 треба вносити до Головної Управи „Рідної Школи“ до дня 15. червня п. р. До подання належить до-лучити крім університетських докумен-тів поручаюче письмо від якоїсь поваж-ної народної установи і заяву про без-умовно прийняття наданої спеціально посади. Під увагу буде Головна Управа брати тільки подання внесені протягом шкільного року 1929/30 по день 15. черв-ня. Звертається увагу претендентів, що шкільна Кураторія дає дозвіл на вчання з правилами тільки іспитовим кандидатам. В ділових семінаріях і гімназіях учителями руханки і гімназичними дітьми можуть бути лише жінки.

Головна Управа „Рідної Школи“. У Львові, Ринок 10/II. 1961 1—3